

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

בפני: כבוד השופט שהם אורי

המבקשת: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד חדווה באום

נ ג ד

המשיב: אהרוני (גומדי) רחמים

ע"י ב"כ עו"ד אבי חימי

החלטה

1

2

בקשת המבקשת ונימוקיה

3

1. 4 בתאריך 7 ליולי 2003, הגישה באת כוח המאשימה בת.פ. 40345/02, עו"ד חדווה באום, בקשה להיתר העדת עדים באמצעות "מערכת טלוויזיה סגורה", מכוח סעיף 47 לחוק העזרה המשפטית בין מדינות, התשנ"ח - 1988 (להלן: "חוק העזרה המשפטית") ומכח תקנה 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ט- 1999 (להלן: "תקנות העזרה המשפטית").
- 5 בבקשה זו, עותרת המבקשת להעיד, באמצעות מערכת טלוויזיה סגורה (להלן: "וידאו קונפרנס") שני עדי תביעה עיקריים בתיק: אופיר לבר ואופיר וייצמן. עדים אלו מואשמים בארצות הברית בגין אותן עבירות המיוחסות לנאשם בת.פ. 40345/02, וממתינים עתה לסיום משפטם. המבקשת מציינת כי במצב עניינים אידיאלי היו מובאים העדים לארץ ומעידים תחת קורתו של בית משפט ישראלי. ואולם, התביעה האמריקאית מתנגדת להבאתם ארצה בכל תוקף. זאת, בעיקר בשל החשש מהפרת תנאי המעצר יוצאי הדופן בהם נתונים השניים בארצות הברית.
- 16 בשל האמור, ביקשה עו"ד באום להתיר חלופה להבאת העדים ארצה, על ידי העדתם באמצעות "וידאו קונפרנס", וזאת מכוח סעיף 47 לחוק העזרה המשפטית, שכן עדותם הינה בגדר "ראיות הדרושות לצורך הליך משפטי בישראל", כפי שדורש הסעיף.

18

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

כבוד השופט שהם אורי בפני:

1 יתר על כן, מציינת המבקשת, כי יש באמצעים הטכנולוגיים הקיימים הן בישראל והן
2 בארצות הברית, כדי לקיים את תנאיה של תקנה 15 לתקנות העזרה המשפטית, היינו:
3 מימוש יכולת צפייה, שמיעה והצגת שאלות לעדים, הן על ידי בית המשפט והן על ידי
4 בעלי הדין, וכן מתן אפשרות לנאשם לקיים קשר עם סניגורו ולהציג שאלות לעד
5 באמצעותו.
6 עוד ציינה המבקשת, כי העדים יעידו ממשכנה של התביעה האמריקאית בברוקלין, ניו
7 יורק, וזאת משיקולים ביטחוניים עליהם עומדת התביעה בארצות הברית.
8 בנוסף, ביקשה עו"ד באום מבית המשפט, לאשר בהחלטתו כי עדויותיהם של עדי תביעה,
9 46, 53 ו- 56 אף הן בגדר "ראיות הדרושות לצורך הליך משפטי", כפי שדורש סעיף 47
10 לחוק העזרה המשפטית. זאת, בכדי לאפשר לתביעה לבקש מהגורמים המוסמכים
11 בארצות הברית לשגר עדים אלו (שהינם שוטרים שלקחו חלק במעקבים, בציתותים
12 ובחקירות בתיק) ארצה, או, אם הגעתם ארצה לא תתאפשר, להעידם באמצעות "וידאו
13 קונפרנס".

תגובת המשיב

15 2. המשיב, שהינו הנאשם בתיק העיקרי, טען באמצעות בא כוחו, עו"ד אבי חימי, כי אין
16 להענות לבקשה וזאת מכמה טעמים; ראשית, העדת העדים אופיר לבר ואופיר וייצמן,
17 המואשמים באותן העבירות המיוחסות למשיב, הינה בגדר הפרה בוטה ל"הלכת קינזי",
18 כפי שנקבעה בע"פ 205/75 קינזי נגד מדינת ישראל, פ"ד ל (2) 477. זאת, משום קיומו של
19 חשש כי שני עדי תביעה אלו יעידו לחובת המשיב, מתוך ציפיה לקבלת לטובת הנאה
20 בתמורה לעדותם זו. טוען הסניגור, ובצדק, כי המבקשת לא התמודדה בבקשתה
21 המקורית עם קושי משפטי זה. על כן, הורה בית המשפט על המבקשת להשיב לטענה זו,
22 ואכן, תשובתה ניתנה ותבחן בהמשך.
23 עוד טוען ב"כ המשיב כי במקרה דנן מתקיימים שלושת הרציונלים המהווים את הבסיס
24 העיוני ל"הלכת קינזי", דהיינו:
25 א. עדי התביעה, לבר וייצמן, עלולים להעיד נגד המשיב בכדי להבטיח כי יקבלו תגמול
26 עתידי מטעמה של התביעה האמריקאית, בתמורה לשיתוף הפעולה שהפגינו. לראייה
27

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

בפני: כבוד השופט שהם אורי

1 מצטט ב"כ המשיב את הבעת נכונותה של התובעת האמריקאית ללמד זכות על לבר
2 וויצמן במידה שאלו ישתפו פעולה.
3 ב. קיים חשש כי העדים יחטאו לאמת ויגלגלו את האשמה המשותפת, לכאורה,
4 לשלושתם על המשיב. בנוגע לכך, טוען ב"כ המשיב כי לעדים, אשר באופן מוצהר יתוגמלו
5 על שיתוף הפעולה, מצידם, אינטרס חד משמעי לייחס למשיב את רוב האשמה, בייחוד
6 כעת, כאשר משפטם עומד לפני סיום ודינם ייחרץ בקרוב.
7 ג. רציונל המתקיים באופן "חלש" יותר, להגדרת ב"כ המשיב, הינו כי קיים סיכוי סביר
8 כי העדים, בייחוד לבר, יחששו משפיכת אור רב מדיי על מעורבותם בפרשיות שונות ולכן
9 יעדיפו לכסות עצמם תחת החיסיון מפני הפללה עצמית, ובכך לשבש את החקירה הנגדית
10 של ב"כ המשיב.
11 לסיכום טוען הסניגור כי על אף הכרסום שחל ב"הלכת קינזי", הלכה זו עדיין שרירה
12 וקיימת בהתקיים שלושת הרציונלים הללו.
13
14 לעניין העדת לבר וויצמן באמצעות "וידאו קונפרנס", טוען ב"כ המשיב כי מערך הגנתו
15 של המשיב ייפגע באופן חמור, וזאת מכמה סיבות:
16 ראשית, העדים לבר וויצמן יעידו מחדרי התביעה האמריקאית; לדידו של ב"כ המשיב,
17 יש בהעדת העדים במשרדי התביעה, משום טעם לפגם, שכן לעדים אינטרס ברור לרצות
18 את התובעים ולכן סביבה זו עלולה להשפיע על תוכן ואופן עדותם.
19 שנית, טוען ב"כ המשיב, כי עד כה היה מקובל בהליך של "וידאו קונפרנס", כי במדינה
20 הזרה ינוהל הדבר על ידי שופט זר, אשר יבטיח ניהול הליך הוגן וחסר פניות. במקרה
21 דן, בשל הנהלים האמריקאיים, לא יהיה נוכח שופט במקום. לטענת ב"כ המשיב, אין
22 בכוחו של המותב הישראלי, היושב בציון, בכדי להבטיח ניהול הליך הוגן ולהשליט מרותו
23 על המתרחש במשרדי התביעה בארצות הברית.
24 לבסוף, טוען ב"כ המשיב בעניין זה, כי אין ארצות הברית מחוייבת לנהוג בהתאם לסעיף
25 47 לחוק העזרה המשפטית, שכן אינה חתומה על אמנה בינלאומית המחייבת אותה לכך.
26
27 כאמור, על תחולתה של "הלכת קינזי" במקרה דנן, התבקשה התביעה להשיב.

28

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

כבוד השופט שהם אורי בפני:

- 1 תגובת המבקשת לטענות המשיב בנוגע לתחולתה של "הלכת קינזי"
- 2 3. לטענת המבקשת, אין "הלכת קינזי" חלה במקרה בו מדובר בעדים שהם "עדי מדינה",
- 3 שכן, בעניינם ידוע וברור לכולי עלמא כי יקבלו טובת הנאה בתמורה לעדותם, ומכאן
- 4 שרצונם לרצות את התביעה אינו סמוי מן העין. בשל סיבה זו, טוענת התובעת, עדותם
- 5 בעלת משקל נמוך יותר וחייבת סיוע בצידה. לדברי המבקשת, העדים לבר ווייצמן הינם
- 6 בגדר עדי מדינה, שכן נחתם עימם הסכם שיתוף פעולה, לפיו, לאחר שהודו, עליהם למלא
- 7 מספר תנאים. בין היתר, נדרשים הם למסור העדות בה עסקינן- ובתמורה לכך תבקש
- 8 התביעה להקל עימם.
- 9 טענה חלופית אותה מעלה המבקשת, היא כי אם תמנע עדותם של לבר ווייצמן, בשל
- 10 תחולתה של "הלכת קינזי", נחטא לצדק ולאמת. לדברי המבקשת, "הלכת קינזי"
- 11 כורסמה וצומצמה במקרים בהם נראה כי גורמת היא יותר נזק מתועלת. על אחת כמה
- 12 וכמה, טוענת המבקשת, אין מקום להחיל את "הלכת קינזי" במקרים בהם ההליכים
- 13 וההסכמים השונים בעניינם של העדים נערכו בחוץ לארץ, במקום בו אין בכוחו של בית
- 14 המשפט הישראלי להשפיע על המדיניות המשפטית הנוהגת. יתר על כן, מדגישה
- 15 המבקשת כי במקרה שלפנינו, אם תוחל "הלכת קינזי" ולא יישמעו העדים, יוצר "מעגל
- 16 שוטה", דהיינו: העדים לבר ווייצמן לא יעמדו בתנאי ההסכם שנחתם עימם ומכאן
- 17 שמשפטם לא יסתיים בארצות הברית, ואילו בישראל לא יהיה ניתן לשמעם עד תום
- 18 משפטם.
- 19
- 20 דיון
- 21
- 22 4. תחולתה של "הלכת קינזי"
- 23 מבלי לדון בנכונות טענתה הראשונה של המבקשת לגבי אי תחולתה של "הלכת קינזי" על
- 24 עדי מדינה, נראה לי כי ניתן לקבל את טיעונה החלופי, היינו, הטיעון שעניינו חוסר הצדק
- 25 לו תגרום החלה נוקשה של "הלכת קינזי". בהחלטתי מיום 18.11.01 בת.פ. 40063/01
- 26 מדינת ישראל נגד שמעון קדוש, דינים מחוזי, כרך לג (1) 999, נסקרה בהרחבה "הלכת
- 27 קינזי" והביקורת הרבה שנמתחה עליה מיום היווצרה. החלטה זו נבחנה על ידי בית

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

בפני: כבוד השופט שהם אורי

1 המשפט העליון בע"פ 1774/02, שמעון קדוש נגד מדינת ישראל, דינים עליון, כרך ס"ג
2 201.

3 אינני רואה מקום, במסגרת החלטה זו, לשוב ולבחון את גדרי ההלכה ואת הנסיונות
4 החוזרים והנשנים להביא לצמצומה. זאת, לאחר שמצאתי, כאמור, כי יש לקבל את
5 הנימוק החלופי עליו מתבססת התביעה.

6

7 בענייננו, עולה מתגובת המדינה כי גורמי התביעה בארצות הברית עומדים על כך
8 שהעדים, לבר ווייצמן, ישלימו את מתן עדותם בעניינם של שותפיהם טרם שייגזר דינם.
9 בנסיבות אלה, משמעות קבלת עמדת ההגנה הינה כי לעולם לא ניתן יהיה לשמוע את
10 עדויותיהם של השותפים, לנוכח עמדתם הנחרצת של גורמי אכיפת החוק בארצות
11 הברית. מאחר שבפנינו הלכה המבוססת על "הפרקטיקה הרצויה", נראה כי אין מנוס
12 מהעדתם של עדי המדינה טרם שייגזר דינם בארצות הברית. זאת, על מנת שלא יסוכל
13 ההליך המשפטי בענייניו של הנאשם. אין צריך לומר כי משקלה של העדות ייבחן על ידי
14 בית המשפט בשלב המתאים, גם בשים לב לנסיבות הנתנה על ידי כל אחד מהעדים.

15

16 **עדות באמצעות "מערכת טלויזיה סגורה"**

17 לאחר שעיינתי בהוראות חוק העזרה המשפטית ובתקנות העזרה המשפטית, ונתתי דעתי
18 לבקשת התביעה ונימוקה, הגעתי למסקנה כי יש להיענות לבקשה. המדובר בעדים
19 מרכזיים בפרשה, והעדתם באמצעות "וידאו קונפרנס", הינה האפשרות היחידה להציג
20 את עדותם בפני בית המשפט בישראל. זאת, מפאת אי יכולתו של בית המשפט דכאן
21 להשפיע על עמדת התביעה האמריקאית, כפי שזו פורטה על ידי המבקשת. מכאן, שעל אף
22 חסרונותיו הרבים של אמצעי זה, מסתמן כי אין דרך יעילה אחרת להעדת השניים.

23 על אף הבעייתיות הטמונה בהעדרו של פיקוח שיפוטי זר על ההליך, עליה הצביע ב"כ
24 המשיב, אין באפשרותו של בית המשפט הישראלי לשנות את הנהלים האמריקאיים, ולכן
25 על אף מגבלותיו, אין מנוס מקיומו של ההליך בדרך זו. חשוב לציין כי בבוא העת, תינתן
26 תשומת לב מיוחדת לעניין משקל העדויות, לנוכח נסיבות אלו.

27

28

בתי המשפט

פ 040345/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

תאריך: 16/02/2004

בפני: כבוד השופט שהם אורי

לאור האמור, הנני נעתר לבקשתה של התביעה להעדתם של העדים אופיר וייצמן ואופיר לבר, בדרך של "וידאו קונפרנס" באופן המתואר על ידי התביעה.	1
	2
	3
לעניין עדי תביעה 46, 53, ו- 56, הנני נעתר לבקשת המבקשת ומאשר כי עדויותיהם הינן בגדר "ראיות הדרושות לצורך הליך משפטי", לפי סעיף 47 לחוק העזרה המשפטית.	4
מן הראוי לעשות כל שניתן, על מנת שהעדים יופיעו לעדות בבית המשפט בישראל. רק אם ייכשלו ניסיונות אלה, יישמעו העדויות בדרך של "וידאו קונפרנס".	5
	6
	7
	8
	9
ניתנה היום, י"ד באב התשס"ג (12 לאוגוסט 2003), בלשכה ותובא לידיעת הצדדים על ידי המזכירות.	10
	11
	12
	13
<hr/>	14
אורי שהם, שופט	